

Ujednačenost zbornog pjevanja

Danijela Župančić

Postoje različiti tipovi vokalnih ansambala. Neki su broičano manji ansambli i stilom ne zahtijevaju moćno pjevanje, neki su komornog tipa, a postoje i veliki zborovi, s opernim ili koncertnim repertorijem. Preduvjet zbornih pjevača je da imaju određeno znanje o notnom pismu, glasovne sposobnosti koje odgovaraju stilu i načinu pjevanja kojim će se ansambl baviti, te muzikalnost, odnosno glazbenu inteligenciju kojom će moći pratiti rad dirigenta i prepoznavati što određeni dirigent želi postići.

DANIJELA ŽUPANČIĆ rođena je 6. srpnja 1976. godine u Virovitici. Srednju glazbenu školu završila je u Varaždinu. Diplomirala je 1999. godine na Institutu za crkvenu glazbu »Albe Vidaković« KBF-a u Zagrebu i solo pjevanje na Muzičkoj akademiji u Splitu u klasi prof. Cynthije Hansell-Bakić. Profesorica je solo pjevanja na Institutu i voditeljica zbora.

U manjim vokalnim ansamblima je relativno lako kontrolirati ton, jer pojedinci pjevači mogu sebe uglavnom dobro čuti. U takvim ansamblima bi trebali biti oni čiji glasovi imaju sigurnost i kvalitetu tona, lijepu boju, te mogu »nositi« dionicu. Takav repertorij nalazimo među kompozitorima renesanse i ranog baroka, a zahtijeva često puta virtoznost, mnoštvo ukrasa i ton koji je postavljen tako da zvoni prema naprijed. Može biti sa i bez pratnje instrumenata.

U zborovima prosječne brojčanosti (od oko tridesetak članova) zahvalno je to što pjevači mogu podijeliti »teret« dionice, a još uvijek ne vlada tolika glasnoća među njima, tako da uglavnom uspiju čuti svoj ton. Ovdje se, ipak, više mora inzistirati na jasnoći teksta, na dinamici i fraziranju, i to

tako da svi pjevači u određenoj dionici učine jednako i uvjerljivo.

Tipovi glasa u takvim zborovima bi trebali biti vrlo slični po boji, karakteru, i načinu izvođenja, kako se ne bi dogodilo da određeni pojedinac neukusno »izlijeće« s tonovima.

Tu postoji sloboda šireg repertorija, od renesanse, baroka, klasike do najmodernijih četveroglasnih ili troglasnih kompozicija. I amaterski (i župni) zborovi uglavnom spadaju u tu skupinu pjevača.

Vjerojatno je da u zboru koji je amaterski, pogotovo župni, imamo mnoštvo različitih pojedinaca, koji su ne samo drugačiji po glasovnim mogućnostima, boji, muzikalnosti, nego čak i po životnoj dobi. Tako nalazimo mlade ljude, adolescente u razvoju, i u istim dionicama pjevače stare životne

dobi. Takav posao je dosta zahtijevan za zborovođu, zbog samog usklađivanja i ravnanja tona, kompaktnosti s ostalim dionicama, čistoće intonacije, a nakraju, i same interpretacije. Takvo dorađivanje zahtijeva veći dio vremena i puno strpljenja.

Kada govorimo o velikim zborovima, padaju nam na pamet operni ili koncertni zborovi s mnoštvom pjevača. Tu se brojka može popesti i do stotinu ljudi, pa čak i više. U takvim zborovima pjevači stječu dobru praksu i samopouzdanje, jer iako tko tehnički i nije siguran, to se ne očituje u mnoštvu ljudi, koji zajednički pjevaju u dionici.

Nedostatak pjevanja u velikom zboru je opasnost da pojedinac ne čuje sam sebe, odnosno svoj ton. Osobito je to ako pjevači oko njega imaju pri-

rodno jače vokalne aparate, dobru impostaciju glasa, i sami po sebi žele doći do izražaja. Tada dolazi do glasnijeg pjevanja, koje je neprirodno za pojedini glas, a kao rezultat dobivamo često ono što se zove »izderavanje«. Tu se javlja i jaki tremolo u glasu, koji rezultira nečistom intonacijom, ako to postane učestalo i u dužem vremenskom periodu.

Postoji još jedna situacija, koja ne mora biti sama po sebi problematična, no često a ispadne upravo takva.

U komornim zborovima, a pjevačima koji su možda manje školovani, no imaju čiste i »mekane« glasovne materijale i čistu intonaciju, dolaze u ispomoć (ili pjevaju neke solo dionice) jaki, često i školovani glasovi, koji su sami po sebi solistički i tako su cijelo vrijeme usmjeravani. Oni zajednički

U zborovima prosječne brojčanosti (od oko tridesetak članova) zahvalno je to što pjevači mogu podijeliti »teret« dionice, a još uvijek ne vlada tolika glasnoća među njima, tako da uglavnom uspiju čuti svoj ton. Ovdje se, ipak, više mora inzistirati na jasnoći teksta, na dinamici i fraziranju, i to tako da svi pjevači u određenoj dionici učine jednako i uvjerljivo.

izvode određenu kompoziciju. Unutar jedne dionice tada čujemo među nekoliko glasova, pojedinca, koji se nije uskladio sa ostalima, već odudara bojom tona, jačinom i tremolom.

Takav način više ne možemo nazvati zbornim pjevanjem, a kamoli skladnim pjevanjem. Svatko tko dolazi na ispomoć nužno se mora prilagoditi ostalima, kako bi bilo ugodno slušati svakomu ljudskom uhu.